

Кыргыз Республикасынын
Билим берүү жана илим министрлигинин

2021-ж. «09» 09

№ 1578/1 буйругунун
тиркемеси

р.ел. № 15004 Ш.К.О.
07.09.2021

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН МАМЛЕКЕТТИК БИЛИМ
БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Багыты: 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу»

Квалификация: Бакалавр

Бишкек 2021

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. Ушул жогорку кесиптик билим берүүнүн **580900 Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу** багыты боюнча Мамлекеттик билим берүү стандарты “Билим берүү жөнүндө” Мыйзамга жана Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы башка ченемдик укуктук актыларына ылайык Кыргыз Республикасынын билим берүү жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан иштелип чыккан жана Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети аныктаган тартипте бекитилген.

Ушул Мамлекеттик билим берүү стандартын аткаруу бакалаврларды даярдоо боюнча кесиптик билим берүү программаларын жүзөгө ашырган, бардык жождор үчүн менчик түрүнө жана ведомстволук караштуулугуна карабастан милдеттүү болуп саналат.

1.2. Терминдер, аныктамалар, белгилер, кыскартуулар

Жогорку кесиптик билим берүүнүн ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасы катышкан, мыйзамдуу тартипте күчүнө кирген, жогорку кесиптик билим берүү жаатындагы эл аралык келишимдерге ылайык терминдер жана аныктамалар пайдаланылат:

- **негизги билим берүү программасы** - максаттарды, күтүлүүчү натыйжаларды, даярдоонун тийиштүү багыты боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун мазмунун жана уюштурулушун регламенттөөчү окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- **даярдоонун багыты** - ар түрдүү профилдеги, фундаменталдуу даярдоонун жалпылыгы негизиндеги интеграцияланган жогорку кесиптик билимдүү кадрларды (адистерди, бакалаврларды жана магистрлерди) даярдоо үчүн билим берүү программаларынын жыйындысы;

- **профили** - негизги билим берүү программасынын конкреттүү бир түргө багытталышы жана (же) кесиптик иш объекти;

- **компетенттүүлүк** - тийиштүү тармакта кесиптик иш жүргүзүү үчүн зарыл жекече сапаттардын, билимдердин, билгичтиктердин жана көндүмдөрдүн кыймылдуу комбинациясы;

- **бакалавр** – магистратурага тапшырууга жана кесиптик иш жүргүзүүгө укук берген жогорку кесиптик билим берүүнүн квалификациялык даражасы;

- **магистр** - аспирантурага жана (же) базалык докторантурага (PhD/профили боюнча) тапшырууга жана кесиптик иш жүргүзүүгө укук берген жогорку кесиптик билим берүүнүн квалификациялык даражасы;

- **кредит** - негизги кесиптик билим берүү программасынын сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү;

- **окутуунун натыйжалары** - негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окуунун натыйжасында ээ болгон компетенциялар;

- **жалпы илимий компетенциялар** – кесиптик иштин бардык (же көпчүлүк) түрлөрү үчүн жалпы болуп саналган мүнөздөмөлөрдү түшүндүрөт: окууга, талдоого жана синтездөөгө ж.б. жөндөмдүүлүк

- **инструменталдык компетенциялар** – когнитивдик жөндөмдүүлүктү, идеяларды жана ойлорду түшүнүү жана пайдалануу жөндөмдүүлүгүн; методологиялык жөндөмдүүлүктү, курчап турган чөйрөнү түшүнүү жана башкаруу, убакытты уюштуруу, окуу стратегиясын түзүү, чечимдерди кабыл алуу жана көйгөйлөрдү чечүү жөндөмдүүлүгүн; технологиялык жөндөмдү, техниканы пайдалануу менен байланыштуу жөндөмдү, компьютердик көндүмдөрдү жана маалыматтык башкаруу жөндөмдүүлүгүн; лингвистикалык жөндөмдү, коммуникативдик компетенцияларды камтыйт;

- **социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар** – сезимин жана мамилесин билдирүү жөндөмү, сын көз караш менен ой жүгүртүү жана өзүн сыноо

жөндөмдүүлүгү менен байланыштуу жеке жөндөмдүүлүк, ошондой эле социалдык өз ара аракеттенүү жана кызматташтык процесстери, топтордо иштөө, социалдык жана этикалык милдеттенмелерди алуу жөндөмү менен байланыштуу социалдык көндүмдөр;

- **кесиптик стандарт** - кесиптик иштин конкреттүү түрүнүн алкагында анын мазмунуна жана сапатына карата талаптарды аныктаган жана анын ишинин түрүнөн көз карандысыз, каалаган уюмдун штатында өз ордун ээлөө үчүн, ага ылайык келүүгө милдеттүү болгон кызматкердин квалификациясынын сапаттык деңгээлин сүрөттөгөн негиз болуучу документ.

1.3. Кыскартуулар жана белгилер.

Жогорку кесиптик билим берүүнүн ушул Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөндөгүдөй кыскартуулар пайдаланылат:

МБС - Мамлекеттик билим берүү стандарты;

ЖКББ – жогорку кесиптик билим берүү;

НББП - негизги билим берүү программасы;

ОМБ – окуу-методикалык бирикме;

НББП ДЦ – негизги билим берүү программасынын дисциплиналар цикли;

ЖК – жалпы илимий компетенциялар;

ИК - инструменталдык компетенциялар;

КК - кесиптик компетенциялар;

СИК – социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар;

ЖОЖ – жогорку окуу жайы;

ПОК – профессордук-окутуучулук курам.

2.КОЛДОНУУ ЧӨЙРӨСҮ

2.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн ушул Мамлекеттик билим берүү стандарты (мындан ары - ЖКББ МБС) **580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу»** бакалаврларды даярдоо багыты боюнча НББП ишке ашыруудагы милдеттүү нормалардын, эрежелердин жана талаптардын жыйындысы жана окуу жана уюштуруучулук-усулдук документтерди иштеп чыгуу, Кыргыз Республикасынын аймагында тиешелүү багыттагы бакалаврларды даярдоо боюнча лицензиясы бар, бардык жогорку кесиптик билим берүүчү билим берүү мекемелеринин (мындан ары - жождор), менчик түрүнөн жана ведомстволук караштуулугунан көз карандысыз жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программаларын өздөштүрүү сапатын баалоо үчүн негиз болуп эсептелет.

2.2. 580900 - «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» багыты боюнча ушул ЖКББ МБС негизги колдонуучулары болуп саналат:

- жождордун администрациясы жана илимий-педагогикалык курамы (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер), өздөрүнүн жождорундагы ошол багыт жана даярдоо деңгээли боюнча илимдин, техниканын жана социалдык чөйрөнүн жетишкендиктерин эсепке алып, негизги кесиптик билим берүү программаларын иштеп чыгуу, натыйжалуу ишке киргизүү жана жаңылоо үчүн жооптуу адамдар;

- жождун даярдоонун ошол багытындагы негизги билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өзүнүн окуу ишин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн жооптуу студенттер;

- тийиштүү кесиптик иш чөйрөсүндөгү адистердин жана иш берүүчүлөрдүн бирикмелери;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органынын тапшыруусу боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылуучу окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- жогорку кесиптик билим берүүнү каржылоону камсыз кылуучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары;

- жогорку кесиптик билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышына контролду камсыз кылуучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар;

- даярдоонун багытын жана багыт боюнча даярдоону жүзөгө ашыруучу жогорку

окуу жайын тандоо жөнүндө чечим кабыл алган абитуриенттер.

- жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсүндөгү билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоону жүзөгө ашыруучу аккредитациялык агенттиктер.

2.3. Абитуриенттердин даярдыгынын деңгээлине талаптар

2.3.1 «Бакалавр» квалификациясын алуу менен жогорку кесиптик билим алууга талапкер абитуриенттин билим деңгээли - жалпы орто билим же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билим.

2.3.2 Абитуриенттин жалпы орто билими же кесиптик орто (же кесиптик жогорку) билими тууралуу мамлекеттик үлгүдөгү документи болушу керек.

3. БАГЫТТЫ ДАЯРДОНУН ЖАЛПЫ МҮНӨЗДӨМӨСҮ

3.1. Кыргыз Республикасында **580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу»** даярдоо багыты боюнча төмөндөгүлөр жүзөгө ашырылат:

- бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББП;
- магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББП.

Бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны толугу менен өздөштүргөн жана белгиленген тартипте мамлекеттик жыйынтык аттестациясынан ийгиликтүү өткөн жождордун бүтүрүүчүлөрүнө «бакалавр» квалификациясын ыйгаруу менен жогорку билими тууралуу диплом берилет.

Магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПны толугу менен өздөштүргөн жана белгиленген тартипте мамлекеттик жыйынтык аттестациясынан ийгиликтүү өткөн жождордун бүтүрүүчүлөрүнө «магистр» квалификациясын ыйгаруу менен жогорку билими тууралуу диплом берилет.

Бакалаврларды даярдоо багыттарынын алкагындагы ЖКББ НББП профилдери квалификациялардын тармактык/сектордук алкактарынын негизинде (болгондо) жож тарабынан аныкталат.

3.2. Күндүзгү окуу формасындагы жалпы орто же кесиптик орто билим базасында **580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу»** даярдоо багыты боюнча бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББП өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү 4 жылдан кем эместе түзөт.

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча бакалаврларды даярдоодо ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан учурдагы мөөнөттөрү жож тарабынан күндүзгү окуу формасындагы өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтүнө салыштырмалуу алты айдан бир жылга чейин узартылат.

Тиешелүү профилдеги кесиптик орто билимге же жогорку кесиптик билимге ээ болгон адамдарга тездетилген программалар боюнча бакалаврды даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүү укугу берилет. Тездетилген программаларды жүзөгө ашырууда окуу мөөнөтү кесиптик орто билимди жана (же) башка билим берүү программасы боюнча жогору билимди алууда студент тарабынан өздөштүрүлгөн (өткөн) айрым дисциплиналар (модулдар) жана (же) айрым практикалар боюнча окуунун жыйынтыктарын толук же жарым-жартылай кайра аттестациялоонун (кайра зачет тапшыруунун) жыйынтыктары боюнча аныкталат.

Кесиптик орто билим берүү профилинин жогорку кесиптик билим берүү профилине шайкештиги өз алдынча жож тарабынан аныкталат.

Күндүзгү окуу формасы боюнча тездетилген программаларды жүзөгө ашыруунун алкагында кесиптик орто билим берүүнүн базасында бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББП өздөштүрүү мөөнөттөрү 3 жылдан кем эместе түзөт.

Билим алуу формасынан көз карандысыз жеке окуу планы боюнча окуганда окуу мөөнөтү өз алдынча жож тарабынан белгиленет.

Ден соолугунан мүмкүнчүлүгү чектелген адамдар жеке окуу планы боюнча окуганда жож билим алуунун тиешелүү формасы үчүн белгиленген мөөнөткө

салыштырмалуу окуу мөөнөтүн узартууга укуктуу.

Бакалаврларды жана магистрлерди даярдоодогу ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн башка ченемдик мөөнөттөрүн Кыргыз Республикасынын Министрлер кабинети белгилейт.

3.3 Бакалаврларды даярдоонун ЖКББ НББП өздөштүрүүнүн жалпы сыйымдуулугу 240тан кем эмес кредитке барабар.

Күндүзгү окуу формасы боюнча окуу жылындагы ЖКББ НББПнын сыйымдуулугу 60тан кем эмес кредитке барабар.

Бир окуу семестринин сыйымдуулугу 30 кредитке барабар (окуу процесси эки семестрлик болуп түзүлгөн учурда).

Бир зачеттук бирдик (кредит) студенттин окуу ишинин 36 саатына барабар (анын ичинде анын аудиториялык, өз алдынча иштери жана аттестациянын бардык түрлөрү).

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуу формалары боюнча НББПнын, ошондой эле окутуунун ар түрдүү формалары айкалышкан учурдагы сыйымдуулук окуу жылы үчүн 48 кредиттен кем эместе түзөт.

Жыйынтыктоочу окуу жылынын сыйымдуулугу НББП жалпы сыйымдуулугун камсыздоо зарылчылыгын эске алуу менен аныкталат.

3.4. 580900 - «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча ЖКББ НББПнын инсанды окутуу жана тарбиялоо жаатындагы максаты төмөндөгүлөр болуп саналат.

3.4.1. 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча ЖКББ НББП окуу жаатындагы максаты гуманитардык, социалдык, экономикалык, математикалык жана табигый илимий билимдердин негиздери жаатында даярдоо, бүтүрүүчүгө тандап алган иш чөйрөсүндө ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берүүчү жогорку кесиптик жактан адистешкен бакалаврдын деңгээлинде жогорку кесиптик профилдик билим алуу, анын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногундагы туруктуулугуна өбөлгө түзүүчү универсалдуу жана предметтик-адистешкен компетенцияларга ээ болуу болуп саналат.

Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу боюнча бакалавр республикалык жана муниципалдык деңгээлдеги мамлекеттик органдарда, административдик кызматтарда жана орто жана орто кесиптик окуу жайларда окутуучулук иште, базалык жогорку экономикалык билимди талап кылган кызматтарда кесиптик иштөөгө даярдалышы керек.

3.4.2. 580900 - «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча ЖКББ НББПнын инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты саналат: магистранттардын социалдык-инсандык сапаттарын – максатка умтулгандыкты, уюшкандыкты, эмгекти сүйүүнү, жоопкерчиликти, жарандуулукту, коммуникативдүүлүктү, толеранттуулукту калыптандыруу, жалпы маданиятты жогорулатуу ж.б. болуп саналат.

3.5 Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик иш чөйрөсү.

580900 - «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик иш чөйрөсү камтыйт:

- мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктарын аткарууну камсыздоо боюнча Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана муниципалдык кызматтарында Кыргыз Республикасынын жарандарынын кесиптик кызматтык ишмердүүлүгү,

- мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарда жана мекемелерде, мамлекеттик жана муниципалдык ишканаларда административдик кызматтарда кызмат орундарын,

- мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу чөйрөсүндөгү илимий-изилдөө жана билим берүү уюмдарында кызмат ээлөө

- саясий партияларда, коомдук-саясий жана коммерциялык эмес уюмдарда кызмат ээлөө.

Бүтүрүүчүлөр алардын билими жана алган компетенциялары кызматкердин квалификациясынын талаптарына ылайык келген шартта башка чөйрөлөрдө жана (же)

кесиптик иш чөйрөлөрүндө кесиптик ишти жүргүзө алышат.

3.6. Бүтүрүүчүнүн кесиптик ишинин объекттери:

- Кыргыз Республикасынын мамлекеттик органдары;
- жегиликтүү өзүн өзү башкаруу органдары;
- мамлекеттик жана муниципалдык мекемелер, ишканалар жана бюджеттик уюмдар;
- жарандык коомдун институттары;
- коомдук уюмдар;
- коммерциялык эмес уюмдар;
- эл аралык уюмдар жана эл аралык башкаруу органдары;
- илим-изилдөө жана билим берүү уюмдары жана мекемелери.

3.7 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча бакалавр кесиптик иштин төмөндөгү түрлөрүнө карата даярдалат:

Бакалавр кесиптик ишинин түрлөрү:

- уюштуруучулук-башкаруучулук;
- маалыматтык-методикалык;
- коммуникативдик;
- долбоордук;
- көмөкчү-технологиялык (аткаруучулук);
- окутуу-тарбиялык.

Бүтүрүүчү ага карата даярдала турган кесиптик иштин конкреттүү түрлөрү тиешелүү кесиптик стандарттын негизинде (болгондо) же кызыкдар иш берүүчүлөр менен биргеликте жож иштеп чыгуучу анын билим берүү программаларынын мазмунун аныкташы керек.

3.8 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча бакалавр НББП профилдик багыты жана кесиптик иштин түрлөрү менен тиешелүү кесиптик иш чөйрөсүндөгү жана кесиптик стандарттагы (болгондо) милдеттерди чечүүгө даярдалышы керек:

Бакалаврдын кесиптик ишинин милдеттери

уюштуруучулук-башкаруучулук иш:

- Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ыйгарым укуктарын аткарууну уюштуруу;
- башкаруучулук чечимдерди, анын ичинде ыйгарым укуктарды аткарууга багытталган укуктук актыларды иштеп чыгууга жана жүзөгө ашырууга катышуу;
- Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик органдарында жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында, мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарда, ишканаларда жана мекемелерде, саясый партияларда, коомдук-саясый жана коммерциялык эмес уюмдарда персоналды башкарууну уюштурууга катышуу;
- башкаруучулук чечимдердин сапатын контролдоого жана административдик процесстерди жүзөгө ашырууга катышуу;

маалыматтык-методикалык иш:

- башкаруучулук чечимдерди кабыл алуу үчүн маалыматтык маалыматтар базаларын түзүүгө жана актуалдаштырууга катышуу;
- башкаруучулук чечимдерди маалыматтык-методикалык колдоо жана коштоо;
- мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарда жана мекемелерде, мамлекеттик жана муниципалдык ишканаларда кызматтарды, мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу чөйрөсүндөгү илимий-изилдөө жана билим берүү уюмдарында, саясый партияларда, коомдук-саясый жана коммерциялык эмес уюмдарда административдик кызматтарды ээлеген адамдардын ишинин айрым маселелери менен байланыштуу маалыматтык-методикалык материалдарды даярдоо;
- тиешелүү органдардын жана уюмдардын ишин маалыматташтырууга

катышуу;

коммуникативдик иш:

- тиешелүү органдардын жана уюмдардын жарандык коомдун институттары, массалык маалымат каражаттары, жарандар менен өз ара аракеттенүүсүн уюштурууга катышуу;

- тиешелүү органдардын жана уюмдардын коомчулук менен байланышын камсыздоого катышуу;

- мамлекеттик жана муниципалдык башкаруунун максаттарына жана милдеттерине ылайык коммуникациялык кампанияларды жана иш-чараларды даярдоого жана өткөрүүгө катышуу;

долбоордук иш:

- уюштуруучулук системаларды долбоорлоого катышуу;
- долбоорлорду даярдоодо жана жүзөгө ашырууда оптималдуу чечимдерди аныктоо максатында эсептөөлөрдү жүргүзүү;

- долбоордук иштин жыйынтыктарын баалоо;

көмөкчү-технологиялык (аткаруучулук) иш:

- Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, мамлекеттик жана муниципалдык уюмдардын, ишканалардын жана мекемелердин, саясий партиялардын, коомдук-саясий жана коммерциялык эмес уюмдардын негизги функцияларын, алардын административдик регламенттерин аткарууну кошумча камсыздоо.

4. 580900 - «МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК БАШКАРУУ» ДАЯРДОО БАГЫТЫ БОЮНЧА БАКАЛАВРЛАРДЫН НББП ЖҮЗӨГӨ АШЫРУУ ШАРТТАРЫНА КАРАТА ЖАЛПЫ ТАЛАПТАР

4.1. Жождун НББПны ишке ашыруудагы укуктарына жана милдеттерине карата жалпы талаптар.

Жогорку окуу жайлары даярдоо багыты боюнча НББП өз алдынча иштеп чыгышат. НББП Кыргыз Республикасынын даярдоо багыттары боюнча тийиштүү МБС негизинде иштелип чыгат жана жож окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилет.

Жождор НББПны илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эсепке алып, жождо билим берүүнүн сапатынын кепилдигин камсыз кылуу боюнча төмөндөгүлөрдө камтылган сунуштарды кармануу менен 5 жылдан бир жолудан кем эмес жаңылап турууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегиялардын иштеп чыгууда;

- билим берүү программаларына мониторингде, мезгил-мезгили менен рецензиялоодо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билимдеринин жана жөндөмдөрүнүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларынын деңгээлин баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууда;

- окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;

- бардык ишке ашырылуучу билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууда, аларды колдонуунун натыйжалуулугун контролдоодо, анын ичинде окуп жаткандарды сурап билүү жолу менен;

- өзүнүн ишин (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүүдө;

- коомчулукка өзүнүн изилдөөлөрүнүн жыйынтыктары, пландары, жаңылоолору тууралуу маалымдоодо.

4.1.2. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын күндөгү, аралыктык жана жыйынтык мамлекеттик аттестациясын камтышы керек. Баалоочу

каражаттардын базаларын жож иштеп чыгат жана бекитет.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү аттестациялоого, бүтүрүп чыгаруучу квалификациялуу иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар Жож бүтүрүүчүлөрүнүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы жөнүндө жобону эске алуу менен жож тарабынан аныкталат.

4.1.3. НББПны иштеп чыгууда жожду бүтүрүүчүлөрдүн социалдык-инсандык компетенцияларын (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү компетенцияларын, өзүн өзү уюштурууну жана системалык-ишмердик мүнөздөгү өз алдынча башкарууну) түзүүдө жожо мүмкүнчүлүктөрү аныкталышы керек. Жож жождун социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандырууга, инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттарды түзүүгө милдеттүү.

Жож окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө, анын ичинде студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусуна шарт түзүүгө милдеттүү.

4.1.4. Жож НББПсы студенттин тандоосу боюнча дисциплинаны камтышы керек. Студенттин каалоосу боюнча дисциплиналарды түзүүнүн тартибин жождун окумуштуулар кеңеши аныктайт.

4.1.5. Жож студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

4.1.6. Жож НББПны түзүүдө студенттерди уларды алардын укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга, угуучулар тандап алган дисциплиналар алар үчүн милдеттүү болуп калаарын, ал эми алардын жалпы сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

4.2. НББПны ишке ашырууда студенттердин укуктарына жана милдеттерине карата жалпы талаптар.

4.2.1. Студенттер студенттин тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чектеринде НББПда алдын ала каралган конкреттүү дисциплинаны тандап алууга укуктуу.

4.2.2. Студент өзүнүн жекече билим берүү траекториясын түзүүдө дисциплинаны тандоо жана алардын даярдоонун (адистештирүүнүн) келечектеги профилине таасири боюнча жождо консультация алууга укуктуу.

4.2.3. НББПны өздөштүрүүдө натыйжалуулукка жетишүү максатында СИКны өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

4.2.4. Студенттер жождун НББПсында алдын ала каралган бардык тапшырмаларды аныкталып белгиленген мөөнөттөрдө аткарууга милдеттүү.

4.3 Студенттин окуу жүгүнүн максималдуу көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен, жумасына 45 (академиялык) саат болуп белгиленет.

Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу формасындагы көлөмүн ЖКББнын деңгээлин жана даярдоонун багытынын спецификасын эсепке алуу менен МБС аныктайт жана ар бир окуу дисциплинасын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн отуз беш пайызынан кем эместе түзөт.

Окуу дисциплинасы боюнча өз алдынча ишке бөлүнгөн сааттарга ушул сабак дисциплинасы (модуль) боюнча экзаменге даярдануу каралган убакыт киргизилет.

4.4 Күндүзгү-сырттан (кечки) окуу формасында аудитордук сабактардын көлөмү жумасына 16 (академиялык) сааттан аз болбошу керек.

4.5 Сырттан окуу формасында окутуучу менен сабак окуу мүмкүнчүлүгү студентке жылына 160 сааттан аз эмес көлөмдө камсыз кылынуусу керек.

4.6 Окуу жылындагы каникулдук убакыттын жалпы көлөмү 7 жумадан кем эмести, анын ичинде кышкы мезгилде эки жумадан кем эмести түзүүсү керек.

5. 580900 - «МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА МУНИЦИПАЛДЫК БАШКАРУУ» ДАЯРДОО БАГЫТЫ БОЮНЧА БАКАЛАВРЛАРДЫ ДАЯРДООНУН НББП КАРАТА ТАЛАПТАР

5.1. Бакалаврды даярдоонун НББПсын өздөштүрүүнүн натыйжаларына карата талаптар.

580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» даярдоо багыты боюнча бүтүрүүчү “бакалавр” квалификациясын ыйгаруу менен НББП максаттарына жана ушул ЖКББ МБСнын 3.4. жана 3.8-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик иштин тапшырмаларына ылайык төмөндөгү компетенцияларга ээ болушу керек:

1) универсалдык:

а) жалпы илимий (ЖК)

ЖК-1. Курчап турган дүйнө тууралуу илимий билимди сын көз караш менен баалоого жана пайдаланууга, жашоо, маданият баалуулуктарында багыт алуунун дүйнө тааным, социалдык жана инсандык-маанилүү философиялык көйгөйлөрдү талдоого жана активдүү жарандык позицияны ээлөөгө, адамдарга сый-урматты жана толеранттуулукту көрсөтүүгө жөндөмдүү;

б) инструменталдык (ИК):

ИК-1. Иш жана окуу жаатында мамлекеттик, расмий жана чет тилдердин биринде иштиктүү баарлашууну жүргүзүүгө жөндөмдүү;

ИК-2. Иш жана окуу жаатында татаал көйгөйлөрдү чечүү үчүн маалыматтык технологияларды пайдалануу менен жаңы билимди алууга жана колдонууга жөндөмдүү;

ИК-3. Кесиптик иште ишкердик билимди жана көндүмдөрдү пайдаланууга жөндөмдүү

в) социалдык-инсандык жана жалпы маданий (СИК):

СИК-1. Айрым адамдардын же топтордун кесиптик иште максаттарга жетүүсүн камсыздоого жөндөмдүү;

2) кесиптик (КК):

а) уюштуруучулук-укуктук иш:

КК-1. Кесиптик иштин артыкчылыктарын аныктоого, башкаруу чечимдерин натыйжалуу аткарууга жөндөмдүү;

КК-2. Пландалган жыйынтыктын жана сарпталган ресурстардын катышын баалоого жөндөмдүү;

КК-3. Топтук динамика процесстерин жана команда түзүү принциптерин билүүнүн негизинде топтук ишке натыйжалуу катышууга жөндөмдүүлүк;

КК-4. Башкаруучулук чечимдердин сапатынын параметрлерин аныктоого жана административдик процесстерди жүргүзүүгө, четтөөлөрдү аныктоого жана түзөтүүчү чараларды кабыл алууга жөндөмдүүлүк;

КК-5. Башкаруучулук милдеттерди чечүүдө мотивация теориясынын негиздерин пайдаланууга жөндөмдүүлүк;

б) маалыматтык-методикалык иш:

КК-6. Маалыматтар базаларын түзүү, башкаруу системаларын талдоону жана моделдөөнү программалык камсыздоо каражаттарына ээ болуу үчүн маалыматты жалпылоо жана тутумдаштыруу жөндөмү;

КК-7. Коомду социалдык-экономикалык өнүктүрүү жана бийлик органдарынын иши маселелери боюнча маалыматтык-методикалык материалдарды даярдоо жөндөмү;

КК-8. Чет өлкөлүк мамлекеттик жана муниципалдык башкаруунун мыкты практикаларын билүү жана өзүнүн кесиптик ишинде ыңгайлаштыруу жөндөмү;

КК-9. Экономикалык, социалдык, саясий чөйрөнүн абалын, Кыргыз

Республикасынын мамлекеттик бийлик органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, мамлекеттик жана муниципалдык уюмдардын, ишканалардын жана мекемелердин, саясий партиялардын, коомдук-саясий жана коммерциялык эмес уюмдардын ишин сандык жана сапаттык талдоо методдорун колдонуу жөндөмү;

в) коммуникативдик иш:

КК-10. Инсандар аралык, топтук жана уюштуруу коммуникацияларын талдоо, долбоорлоо жана жүргүзүү жөндөмдүүлүгү;

КК-11. Аудитория үчүн ылайыктуу стилди жана мазмунду тандоо менен, так, кыска, ишенимдүү баарлашуу жөндөмү;

КК-12. Кыргыз Республикасынын башка мамлекеттик бийлик органдары, жарандык коомдун институттары менен кызматташуу үчүн негиздерди табуу жөндөмү, маалыматка муктаждыкты аныктоо, көптөгөн булактардан маалымат алуу, маалыматты ыкчам жана так чечмелөө жөндөмдүүлүгү;

КК-13. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, мамлекеттик жана муниципалдык уюмдардын, ишканалардын жана мекемелердин, саясий партиялардын, коомдук-саясий жана коммерциялык эмес уюмдардын, жарандык коомдун институттарынын, массалык маалымат каражаттарынын, жарандардын кызыкчылыктарын жана расмий маалыматын берүү жөндөмдүүлүгү;

КК-14. Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик органдарынын, жарандык коомдун институттарынын, массалык коммуникация каражаттарынын өз ара аракеттенүүсүндө жаңжалдуу кырдаалдардын алдын алуу жана чечүү жөндөмү;

КК-15. Кесиптик иште “кайтарым байланышты” алууда, чечимдерди кабыл алуу үчүн керектүү маалыматты аныктоого жөндөмдүүлүк;

КК-16. Кызматтык жүрүм-турумдун этикалык талаптарына ылайык кызматтык иштин жүрүшүндө өз ара аракеттенүүгө жөндөмдүүлүк;

КК-17. Мамлекеттик жана муниципалдык кызматтын беделин түзүүнүн жана илгерилетүүнүн негизги технологияларына ээ болуу;

г) долбоордук иш:

КК-18. Долбоордук документтерди иштеп чыгуу көндүмдөрүнүн болушу;

КК-19. Жумуш убактысын өз алдынча уюштуруу, ресурстарды сарамжалдуу пайдалануу методдоруна ээ болуу;

КК-20. Башка аткаруучулар менен натыйжалуу өз ара аракеттенүү жөндөмү;

КК-21. Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу боюнча дисциплиналарды окуу-усулдук камсыздоону өркүндөтүүгө жана иштеп чыгууга катышууга жөндөмдүү.

Профиль 5 аталыштан көп эмес санда кошумча атайын кесиптик компетенциялар менен аныкталат жана өз алдынча жож тарабынан аныкталат. Профилдердин тизмеси ОУБ тарабынан бекитилет.

Кошумча компетенциялардын тизмеси улуттук квалификациялар алкактарынын, тармактык/сектордук квалификация алкактарынын жана кесиптик стандарттардын (болгондо) негизинде аныкталат.

5.2. Бакалаврларды даярдоонун НББП түзүмүнө карата талаптар.

Бакалаврларды даярдоонун НББП түзүмү төмөндөгү блокторду камтыйт:

1-блок «Дисциплиналар (модулар)»;

2-блок «Практика»

3-блок «Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация».

1-таблица 580900 «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» багыты
 боюнча бакалавриаттын НББПнын түзүмү

Бакалаврларды даярдоо НББПнын түзүмү		Бакалаврларды даярдоонун НББПнын жана анын блокторунун көлөмү кредиттер менен
1-блок	Дисциплиналар	165-215
	I. Гуманитардык, социалдык жана экономикалык цикл II. Математикалык жана табигый илимий цикл III. Кесиптик цикл	165-215
2-блок	Практика	15-60
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация	10-15
Бакалаврларды даярдоо ЖКББ НББП көлөмү		240

Жож бакалаврларды даярдоонун НББПны мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык иштеп чыгат жана улуттук квалификациялар алкагына ылайык окутуунун жыйынтыктарына жетүү үчүн жоопкерчилик тартат.

Бакалаврларды даярдоонун НББПнын ар бир блогуна кирген дисциплиналардын (модулдардын) топтомун жана алардын сыйымдуулугун жож өз алдынча улуттук квалификация алкагында каралган, окутуунун жыйынтыктарынын жыйнагы түрүндө аны өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата талаптарды эске алуу менен, блок үчүн белгиленген көлөмдө аныктайт.

5.2.1. Бакалаврларды даярдоонун НББП төмөндөгүлөрдү жүзөгө ашырууну камсыздашы керек:

- гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин милдеттүү дисциплиналарын, алардын тизмеси жана сыйымдуулугу Кыргыз Республикасынын билим берүү жана илим жаатындагы ыйгарым укуктуу мамлекеттик органы тарабынан аныкталат. Аталган дисциплиналарды жүзөгө ашыруунун мазмуну жана тартиби бакалаврды даярдоонун тиешелүү багыты боюнча ЖКББ мамлекеттик билим берүү стандарты менен белгиленет;

- дене тарбия жана спорт боюнча дисциплиналар, 360 сааттан кем эмес көлөмдө, алар өздөштүрүү үчүн милдеттүү болуп саналат, бирок кредиттерге которулбайт жана бакалаврларды даярдоо НББП көлөмүнө киргизилбейт.

5.2.2. 2-блок «Практика» окуу практикасын (таанышуучу, технологиялык, илимий-изилдөө иши) жана өндүрүштүк практиканы (долбоордук, эксплуатациялык, педагогикалык, илимий-изилдөөчүлүк иш) камтыйт.

Жож практиканын бир же бир нече түрлөрүн тандоого укуктуу, ошондой эле белгиленген кредиттердин чегинде практиканын кошумча түрүн белгилей алат.

5.2.3. 3-блок «Мамлекеттик аттестация» мамлекеттик экзамендерди тапшырууга даярданууну жана тапшырууну, бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткарууну жана жактоону (эгерде жож бүтүрүүчү квалификациялык ишти жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын курамына киргизсе) камтыйт.

5.2.4. Бакалаврларды даярдоонун НББПнын алкагында милдеттүү жана элективдик бөлүк бөлүнөт.

Бакалаврларды даярдоонун НББП милдеттүү бөлүгүнө улуттук квалификация алкактарынын деңгээлдерин эске алуу менен, жалпы илимий, универсалдуу, социалдык-инсандык, жалпы маданий жана кесиптик компетенцияларды түзүүнү камсыздаган

дисциплиналар жана практикалар кирет.

Милдеттүү бөлүгүнүн көлөмү, мамлекеттик аттестациянын көлөмүн эске албаганда, магистрлерди даярдоонун НББП жалпы көлөмүнүн 50%нан ашык эмести түзүүсү керек.

Бакалаврларды даярдоонун НББП элективдик бөлүгүндө студенттер тиешелүү багыт боюнча дисциплиналарды тандай алышат, ошондой эле башка багыттардагы магистрлерди даярдоонун НББПнан дисциплиналарды тандоого жол берилет.

5.2.5. Жож ден соолугунан мүмкүнчүлүгү чектелген адамдарга (алардын арызы боюнча) ден соолугунун абалынан улам окууга каршы көрсөтмөлөрдү караган НББПдан тышкары, алардын психофизикалык өнүгүшүнүн өзгөчөлүктөрүн, жеке мүмкүнчүлүктөрүн эске алган жана зарыл болгондо аталган адамдардын өнүгүшүнүн бузулууларын түзөтүүнү жана социалдык ыңгайлаштырууну камсыздаган, бакалаврларды даярдоонун НББП боюнча окуу мүмкүнчүлүгүн бериши керек.

5.3. Бакалаврларды даярдоонун НББПсын ишке ашыруунун шарттарына карата талаптар

5.3.1. Окуу процессин кадрдык камсыз кылуу

Бакалаврларды даярдоонун НББПсын ишке ашыруу, окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келүүчү базалык билими бар жана илимий жана (же) илимий-методикалык иш менен системалуу алектенген педагогикалык кадрлар менен камсыз кылынышы керек.

Кесиптик циклдин окутуучуларынын илимдин кандидаты, доктору окумуштуулук даражасы жана (же) тийиштүү кесиптик чөйрөдө иш тажрыйбасы болушу керек.

Лекцияларын илимдин кандидаты же илимдин доктору даражасы бар окутуучулар окуган дисциплиналардын үлүшү 40%дан аз эмес болушу керек (лицензиялык талаптарга ылайык).

5.3.2. Окуу процессин окуу-методикалык жана маалыматтык камсыз кылуу

Бакалаврларды даярдоонун НББПсын ишке ашыруу ар бир студенттин маалыматтар базасына жана негизги билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн китепканалык фонддорго жетүү мүмкүндүгүн алуусу менен камсыз кылынышы керек. Жождун билим берүү программасы лабораториялык жана практикалык сабактарды (түзүлүүчү компетенцияларды эсепке алуу менен аныкталат) камтышы зарыл.

Негизги билим берүү программасы негизги билим берүү программасынын бардык окуу курстары, дисциплиналары (модулдары) боюнча окуу-усулдук документтер жана материалдар менен камсыздальшы керек. Мындай окуу дисциплиналарынын (курстардын, модулдардын) ар биринин мазмуну Интернет тармагында же билим берүү мекемесинин локалдык тармагында берилиши керек.

Негизги билим берүү программаларын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги билим берүү программасынын дисциплиналарынын (модулдарынын) толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалыматтар базаларына жана китепкана фонддоруна жетүү мүмкүндүгүн камсыздашы керек. Өз алдынча даярдануу убагында студенттер Интернет тармагына жетүү мүмкүндүгү менен камсыздальшы керек.

Ар бир студент негизги билим берүү программасы боюнча билим берүү программасына кирген кесиптик циклдин ар бир дисциплинасы боюнча кеминде бир окуу жана бир окуу-усулдук басма жана/же электрондук басылма менен камсыздальшы керек (мезгилдүү басылманын электрондук базасын кошо алганда).

Китепкана фонду ар бир 100 студентке мындай басылманын 25 нускасы эсебинде акыркы 10 жылда (гуманитардык, социалдык жана экономикалык циклдин базалык бөлүгүнүн дисциплиналары үчүн – акыркы 5 жылда) чыгарылган бардык циклдердин базалык бөлүгүнүн дисциплиналары боюнча негизги окуу адабиятынын басма жана/же

электрондук чыгарылышы менен комплекттелиши керек.

Ар бир студентке 10 аталыштан кем эмес ата мекендик жана 3 аталыштан кем эмес аталыштагы чет өлкөлүк журналдардан турган китепкана фондунун комплекттерине жетүү мүмкүндүгү камсыздалышы керек.

5.3.3. Окуу процессин материалдык-техникалык жактан камсыздоо (ОУБ каалоосу боюнча)

Бакалаврларды даярдоо НББПсын ишке ашырган жож колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана ченемдерге ылайык келген, жождун окуу планында каралган, лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплина аралык даярдоонун, студенттердин практикалык жана илимий-изилдөө иштеринин бардык түрлөрүн өткөрүүнү камсыздаган материалдык-техникалык базага ээ болушу керек.

Бакалавр программасын ишке ашыруу үчүн минималдуу керектүү материалдык-техникалык камсыздоонун тизмеси атайын жабдылган кабинеттерди жана аудиторияларды: компьютердик класстарды, мультимедиялык окуу каражаттары менен жабдылган аудиторияларды камтыйт. Зарыл болгондо ден соолугунан мүмкүнчүлүгү чектелген студенттердин билим алуусу үчүн атайын шарттарды берүү. Ошондой эле бакалавр программасын ишке ашырууда жож бир чоң жыйындар залына жана медпунктка ээ болушу керек.

Электрондук басылмаларды пайдаланууда жож ар бир студентти өз алдынча даярдануу убагында окуп жаткан дисциплинанын көлөмүнө ылайык Интернет тармагына чыгуу менен компьютердик класста жумуш орду менен камсыздашы керек.

Жож лицензиялык программалык камсыздоонун керектүү комплекти менен камсыздалышы керек.

5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо.

Жогорку окуу жайы даярдоонун сапатынын кепилдигин камсыздоого милдеттүү, анын ичинде төмөндөгү жолдор менен:

- иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыздоо боюнча стратегияны иштеп чыгуу;
- билим берүү программаларына мониторинг жүргүзүү, мезгилдүү рецензиялоо;
- студенттердин билим деңгээлин жана жөндөмүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясын баалоонун объективдүү процедураларын иштеп чыгуу;
- окутуучулар курамынын компетенттүүлүгүн камсыздоо;
- иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен ишти баалоо үчүн макулдашылган критерийлер боюнча өзүн өзү изилдөөнү үзгүлтүксүз жүргүзүү жана башка билим берүү мекемелери менен салыштыруу;
- өз ишинин жыйынтыктары, пландары, инновациялар жөнүндө коомчулукка маалымдоо.

Негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо студенттердин жетишкендиктерин күнүмдүк контролдоону, аралык аттестациясын жана бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын камтышы керек.

Ар бир дисциплина боюнча студенттердин жетишкендиктерин күнүмдүк жана аралык контролдоонун конкреттүү формалары жана жол-жоболору өз алдынча жож тарабынан иштелип чыгат жана окуунун биринчи айында студенттерге маалымдалат.

Студенттерди алардын жеке жетишкендиктеринин тиешелүү НББП талаптарына шайкештигине аттестациялоо (күнүмдүк жана аралык аттестация) үчүн билимди, жөндөмдү жана алган компетенциянын деңгээлин баалоого шарт түзгөн, типтүү имараттарды, текшерүү иштерин, тесттерди жана контролдоо методдорун камтыган, баалоо каражаттарынын фонддору түзүлөт. Баалоо каражаттарынын фонддору жож тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жож студенттердин жетишкендиктерин күнүмдүк контролдоо жана аралык аттестациялоо программаларын алардын келечектеги кесиптик ишинин шарттарына максималдуу жакындатуу үчүн шарттарды түзүшү керек – бул үчүн конкреттүү

дисциплиналардын окутуучуларынан тышкары тышкы эксперт катары иш берүүчүлөр, чектеш дисциплиналарды окуган окутуучулар ж.б. активдүү тартылышы керек.

Студенттерге жалпысынан окуу процессинин, ошондой эле айрым окутуучулардын ишинин мазмунун, уюштурулуш жана сапатын баалоо мүмкүнчүлүгү берилиши керек.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация багыттын профили боюнча мамлекеттик комплекстүү экзаменди, бакалаврдык бүтүрүүчү квалификациялык ишти аткарууну жана жактоону камтыйт (жож бүтүрүүчү квалификациялык ишти жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун курамына киргизген учурда).

Бүтүрүүчү квалификациялык иштин (бакалаврдык иштин) мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген, Жогорку окуу жайларынын бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндө колдонуудагы жобонун, ошондой эле бакалавр негизги билим берүү программасын өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата талаптар бөлүгүндө ушул ЖКББ МБС негизинде жогорку окуу жай тарабынан аныкталат.

Бүтүрүүчү квалификациялык иштердин тематикасы мамлекеттик жана муниципалдык башкаруунун тармактары боюнча кесиптик милдеттерди чечүүгө багытталышы керек:

1) экономикалык (финансы, өнөр жай, айыл чарба, курулуш, транспорт, байланыш, жаратылыш ресурстары, соода);

2) социалдык-маданий (саламаттык сактоо, калкты социалдык коргоо, маданият, экология, билим берүү жана илим)

3) административдик-саясый (коргоо, коопсуздук, ички иштер, юстиция жана тышкы иштер).

Квалификациялык ишти аткарууда студенттер алынган терең билимге, жөндөмгө жана калыптанган жалпы маданий жана кесиптик компетенцияларга таянуу менен, өзүнүн жөндөмдүүлүгүн жана жөндөмүн көрсөтүп, өзүнүн кесиптик иштинин милдеттерин заманбап деңгээлде чечип, атайын маалыматты кесипкөй баяндап, өзүнүн көз карашын илимий аргументтештирип жана коргошу керек.

Мамлекеттик экзамен программасы өз алдынча жождор тарабынан иштелип чыгат. Бүтүрүүчүнүн компетенциясын объективдүү баалоо үчүн экзамен суроолору жана тапшырмалары комплекстүү болуп жана конкреттүү компетенцияны түзгөн, ар кандай окуу циклдери менен тандалган бөлүмдөргө ылайык келиши керек.

*КР БЖИМ ОУБ тарабынан сунушталган профилдердин жана дисциплиналардын тизмеси жож адистигине ылайык эске алынат, КР БЖИМ ОУБ тарабынан каралат жана бекитилет.

580900 - «Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу» багыты боюнча ушу мамлекеттик билим берүү стандарты Рыскулбеков атындагы КЭУ базалык жож алдындагы экономика жана башкаруу жаатындагы Билим берүү боюнча окуу-усулдук бирикме тарабынан иштелип чыккан.

КР БЖИМ ОУБ төрайымы,

э.и.к., доцент

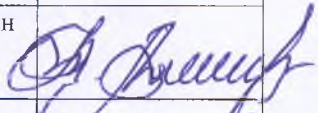

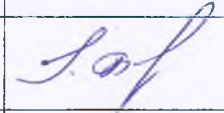
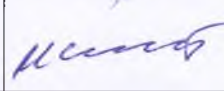

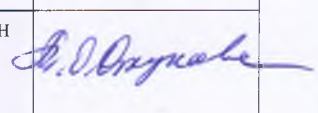
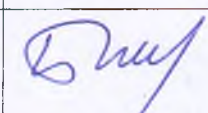
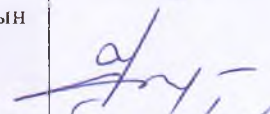
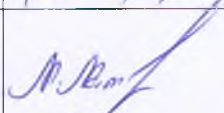
Турсуналиева Д.М. _____ -

КР БЖИМ ОУБ төрайымынын орун басары

э.и.д., профессор

Токсобаева Б.А. _____

Составители:

	Толук аты	Кызмат	Илимий даража, илимий наам	Жогорку окуу жайы, уюму	Кол коюу
1	Абдиева А.И.	«Менеджмент жана экономика» кафедрасынын башчысы.	Э.и.д., профессор	Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу мамлекеттик башкаруу академиясы	
2	Абдыров Т.Ш.	"Экономика жана башкаруу" кафедрасынын башчысы.	Э.и.д., профессор	Кыргыз Республикасынын Эл аралык университети	
3	Абдужабаров Х.А.	"Мамлекеттик, муниципалдык кызмат жана менеджмент" кафедрасынын профессору	Т.и.к., доцент	К.Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университети	
4	Абдраева Г.	"Мамлекеттик, муниципалдык кызмат жана менеджмент" кафедрасынын башчысы	С.и.к., доцент		
5	Алишеров Н.К.	Статс-секретарь		Кыргыз Республикасынын Айыл, суу чарба жана региондук өнүктүрүү министрлиги	
6	Базакеева К.Ж.	Мамлекеттик жана муниципалдык башкаруу факультетинин деканы	С.и.к., доцент	Ж.Баласагын атындагы Кыргыз улутук университети	
7	Искаков И.И.	«Экономиканы мамлекеттик тествоо кафедрасынын башчысы	Э.и.д., профессор	Ж. Баласагын атындагы улуттук университети	
8	Касымбаев Э.	Нормативдик - укуктук даярдоо бөлүмүнүн башкы адиси		Кыргыз Республикасынын мамлекеттик кадр кызматы	
9	Мурзаев С.К.	Мамлекеттик башкаруу жана укук кафедрасынын профессору	Т.и.к., доцент	Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу мамлекеттик башкаруу академиясы	
10	Ожукеева Т.О.	«ЮНЕСКО» кафедрасынын башчысы	Т.и.д., профессор	Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу мамлекеттик башкаруу академиясы	
11	Токсобаев Б.Т.	Үзгүлтүксүз ачык билим берүү институтунун мүдүрү	Э.и.д., профессор	М. Рыскулбеков атындагы Кыргыз экономикалык университети	
12	Дуйшо кызы Нуржан	Мамлекеттик башкаруу жана укук кафедрасынын доценти	С.и.к., доцент	Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу мамлекеттик башкаруу академиясы	
13	Мамбетова М.М.	«Менеджмент жана экономика» кафедрасынын мугалими		Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу мамлекеттик башкаруу академиясы	
14	Турдумамбетова Э.Д.	Окуу борборунун мүдүрү	Э.и.к., доцент	Экономика жана и финансы министрлиги	